

Jan Králík

GRADA

Lída Horská: Deník motocyklistky

1926

...zsta
...áleže
...nali.
...roka.
...si porušit taky ne
...arist, ale „fotograf“
...jem se uvešla a
...roty se mi chlapci o-
...mně smějí.

...se po páni v bh vzbudím a dívnu se
...roleton - alych „viděla na počas“ - a
...krala jsem proto do 1/8h. Tak tak po

Jan Králík

***Lída Horská:
Deník motocyklistky 1926***

2. IV. – 15. VIII.

Lída Horská

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy
nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě
bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití
této knihy bude trestně stíháno.

Jan Králík

Lída Horská: Deník motocyklistky 1926

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 4677. publikaci

Odpovědný redaktor Dana Flídrová

Grafická úprava a sazba Ondřej Huleš

Fotografie z pozůstalosti Ludmily Horské a z archivu Jana Králíka

Počet stran 112

První vydání, Praha 2012

Výtiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

© Ludmila Horská – heirs, 2012

© Jan Králík, 2012

Preface & epilogue © Petr Horský, 2012

Cover & layout design © Ondřej Huleš, 2012

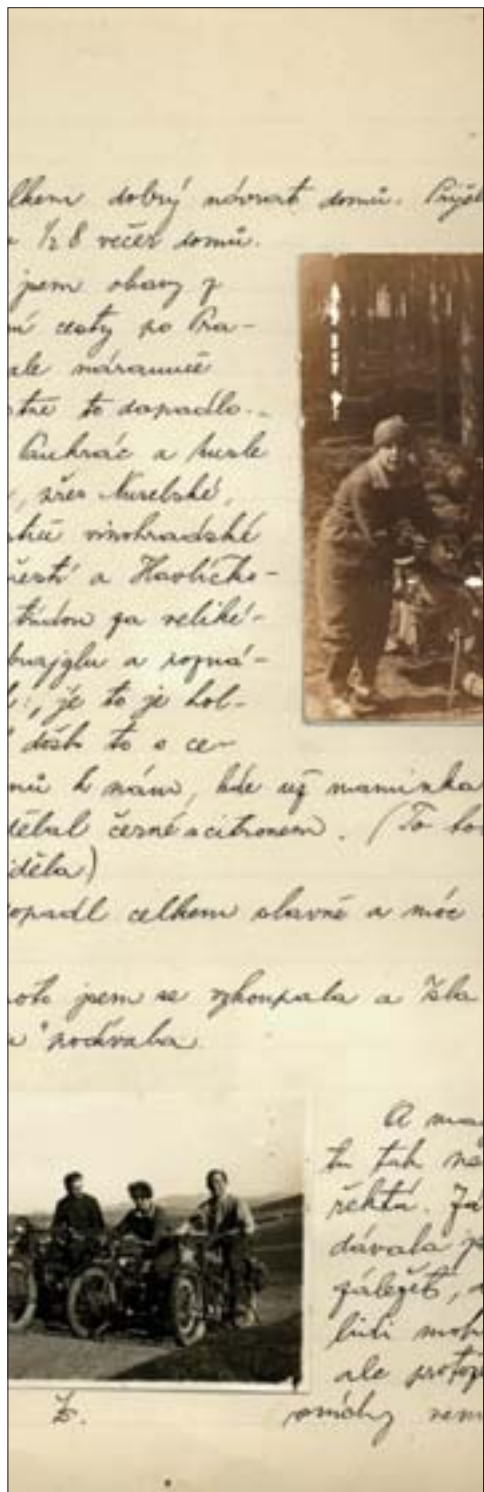
© Grada Publishing, a.s., 2012

*Tato publikace vychází za podpory vyhledávacích a monitorovacích
systémů SHERLOG.*

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými
známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.*

ISBN 978-80-247-3833-8 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-7678-1 (elektronická verze ve formátu PDF)

Obsah

Prateta	9
Štěně	15
Šťastná dvacátá	17
Deník motocyklistky	22
Nehoda	103
Cesty a výlety na Douglasu	105
Defekty a opravy Douglasu	106
Motorizace v Praze a v ČR	107
Děkujeme	111

Dne

2. dubna 1926 stávká jsem se majitelkou 350 cm

Dávám plně za pravdu Epíchovi Tovarů, že
mítte motocykl znamená:

- 1.) nemít čas
- 2.) nemít peníze
- 3.) nemít hlíd (žlác)

Dne

2. dubna 1926 stáhnul jsem se najitalkou 350 cmDouglase a poté se
přesotavuji:

Od odpoledne došla jsem k Dietzovým a vypravila
jsem si mašinu, nějaký papír, náhradní a suché jsem za
amistnou jezdeckou a šlecha od Dietzi byla dobře od-
startovala. Vyzkoušela jsem se trochu za Dietzovým
se náhradí, jezdecký pak šlechal a když jsem rozjede
koleno za nastartovala mašinu, tak jsem se za vyzkou-
ška na cestě k nám domů.

Prateta

O pratetě Ludmile jsem v dětském věku slýchal vsutku zřídka, a pokaždé jediné toto: „Zabila se na motorce před Národním divadlem.“ Hloubku a sílu, v níž a s níž na člověka rodinné prostředí působí, ukazuje snad nejlépe právě ona samozřejmost, s kterou děti takovéto informace přijímají. Pochopitelně už nikdy nespočtu, kolikrát jsem citovanou větu – nejspíš ne přesně v tomto znění – za celé dětství slyšel; je také možné, že pouze dvakrát nebo třikrát. Zcela jistě to však nebylo od Lídina bratra, dědeček totiž nežil dostatečně dlouho, ani, zdá se mi, od babičky, která se s dědečkem znala již v době, kdy k havárii došlo; ačkoliv kdo ví? Jsem téměř přesvědčen, že otec se mi o své tetě nezmínil vůbec, a tak to kupodivu musela být matka, která mi o Lídě, třebaže s ní byla příbuzná ze všech uvedených nejméně, nějakých čtyřicet či trochu více let po její nehodě pověděla, ovšem jen tu jedinou větu. Přijal jsem ji jako fakt, nevyžadující doložit ani ilustrovat podrobnostmi. Pěti- či desetileté děti se raději zamýšlejí nad nesamozřejmostí jiných jevů. A ještě několik dalších desítek let jsem

tak žil s vědomím – pevným, neurčitým a atomickým –, že dědeček míval tři sourozence, mezi nimi též sestru Ludmilu, kterou však již neuvidím, stejně jako s vědomím, že jeho otec pocházel z vesnice u jedněch menších lázní, kterou jsem neviděl dodnes.

Teprve když od první zmínky uplynulo odhadem dalších čtyřicet let, během kterých s veškerou pravděpodobností zemřel i zbytek účastníků té dávné historie, při jednom z nemnoha setkání se strýčkem Vladimírem přišla, nevím už jak ani proč, řeč na Lídu. Hned prvními slovy rozšířil mé dosavadní vědomosti mnohonásobně: Dozvěděl jsem se, že vše bylo jinak; jinak, než jsem si myslel, a naprosto jinak, než bych si byl představoval. (Jenže já si vlastně nepředstavoval nic; podle všeho jsem za ty desítky let na Lídu téměř nepomyslel, nemaje k tomu dostatek materiálu.) Prateta na motocyklu nejen jela či jezdila, ale také jej řídila a vlastnila. K nehodě došlo jinde, kdesi u Národního divadla dle rodinné legendy zemřela v sanitce. Také se tím nepřímou potvrdilo, že onu větu, ačkoliv byla špatně, jsem si z dálav dětství pamatoval nejspíš správně

a v úplnosti; kdyby totiž ten, kdo mi ji tehdy řekl, byl věděl (a mohl mi povědět) více, divadlo by se v ní bylo asi nevyskytovalo, anebo nanejvýš v jiném spojení.

Vzápětí se ukázala další věc. „A viděl’s někdy ten deník?“, optal se mne strýček jen tak mimochodem, následkem čehož jsem u sestřenice Hanky o pár týdnů později zjistil, že prateta Ludmila nejen dosud žije v jedné krátké mylné větě, ale existuje – tou dobou skoro přesně 80 let po nehodě – i v podobě deníku, masivní to v zeleném plátně vázané knize, kterou jsem si již během téže návštěvy chtivě vypůjčil a po příštích několik let zadržoval u sebe. Měl jsem proč. Okamžitě mne napadlo, jak by se deník hodil ke knižnímu vydání, a pod touto chatrnou záminku jej začal číst, přepisovat, studovat, a skenovat v něm vlepené fotografie. Avšak ve skutečnosti – vedle toho, nakolik se mi deník zalíbil jakožto takový, i bez ohledu na vztah k jeho pisatelce – mi asi podvědomě šlo také o cosi dalšího: Alešpoň zprostředkovaně, zčásti a zdálky pochopit, v jakém světě se prateta kdysi pohybovala, a odtud, dlouhá léta po otcově smrti, si trochu lépe ujasnit mlhavé představy o pradědečkově rodině a snad též o povaze svého dědečka, jehož jsem naposled viděl tříletý.

* * *

Nebylo to o mnoho více, než můj další omyl. Sice jsem hned na jednom z prvních obrázků v deníku spatřil pratetu *štelovat* motocykl přesně pod tím oknem Fysikálního ústavu, za nímž jsem, aniž bych o tom tehdy cokoliv tušil,

o nějakých 70 let později sedával, jenže to je pouhá nahodilost. Vnímal jsem její fascinující sílu, to bych teď popřít nemohl; ale skutečnou informaci mi to nedalo – spíše jen doklad o tom, jaké náhody se stávají; jaké náhody by sice sotva mělo smysl hledat, ale má smysl je nacházet; a jaký pocit to je na některou mimoděk narazit.

Avšak při podrobnějším čtení se ze spleti jmen známých míst a neznámých lidí začaly rychle vynořovat kauzální souvislosti a dějové linie; ovšemže tím zřetelněji, že konec jsem znal už předem. Nejdelší a nejvýraznější z nich vedla od prvních potíží s karbidovým předním světlem až do krematoria, které tehdy ostatně bývalo na jižním okraji Olšanských hřbitovů: Po jednom z četných pádů motocykl nakonec vyžadoval dílenskou opravu; když jej po ní mechanik zajížděl, sám ošklivě havaroval znovu; motocykl pak sice byl spravený, ale mechanik v kladenské nemocnici; a když jej tam Lída (která do té doby úhrnem utrpěla nanejvýš pár modřin, jež jí sotva stály za zmínku) jela navštívit, při návratu se ve tmě střetla s nákladním autem.

Většina linií a souvislostí nicméně zůstala jen v nejasných náznacích, neurčitá a neprůkazná; zároveň však textem deníku na mnoha místech prosvítl svět oněch vzdálených časů, v nichž se první republika blížila teprve polovině svého trvání. (A opět na mne působil o to sugestivněji, že jsem jejich konec znal už předem.) Jednotlivé detaily zůstaly často mlhavé a zpravidla neověřitelné exaktně; jejich změř mi však bezprostředně a plasticky vykreslila, jaké to bývalo jezdit na motocyklu čistě pro

*Otto,
Marta
a Lída*

radost a pocit volnosti v dobách, kdy se závodníci dosud neohraničeně prolínali s diváky a kdy dojet v sobotu po práci z Prahy do Plzně bylo dobrodružství podmíněné štěstím a schopností ještě za světla spravit cestou vzniklé závady. Kdesi v hloubce, nepostižitelně a zároveň nejnaléhavěji, mi deník ukázal také

cenu, kterou tehdy lidé byli připraveni za svobodu platit.

* * *

Bude třeba ještě cosi napsat o rodině a prostředí, v němž prateta vyrostla. Můj pradědeček Josef Horský se narodil